

Hårderups posten

Nr. 13. — November 1983
5kr.

Sångsvanen har nu för tredje året valt
dammen i Puus till häckningsplats.
Puus har blivit en fridfull vildmark.

En redaktör på en av våra lokaltidningar påpekade efter förra Härderupsposten att alla tidningar ska ha en ansvarig utgivare. Han betonade ordet ansvarig. Visserligen kan jag ikläda mig rollen som ansvarig utgivare, men jag tror nog att jag i så fall vill betona ordet utgivare istället. Adressen är följande: Härderupsposten Starrarp 7 270 33 Vollebo telefon 0415-42116.

Bertil Persson
Ansvarig utgivare

Landskapsbilden i Puus har förändrats

Från att på 50 och 60-talet ha varit präglad av aktivt jordbruk med en inramning av i huvudsak stor och mörk granskog, så har Puus efter oktoberstormen 1967 förändrats en hel del. Den mesta av granskogen har blåst omkull i olika omgångar, precis som den gjort på andra håll i Skåne och precis som den alltid kommer att göra i Skåne, eftersom den inte hör hemma här. En del åker i Puus har planterats med gran och resten är betesmarker. Alla bofasta har flyttat. Det är en ödslig bygd, men samtidigt har Puus blivit ljusare. Det är inte längre mörk granskog som dominerar landskapsbilden, utan lövskogen präglar allimer stora delar av kronoparken. Ganska mycket ek planterades på 60-talet och den är nu så hög att undervegetationen får ge vika, så att vandraren åter kan ta sig in mellan träden.

Sångsvanen som häckar i Puus är en ganska ovanlig gäst i Skåne. Knölsvanen är betydligt vanligare. Ornitolog Johnny Karlsson vid Lunds universitet uppger, att det årligen häckar ett trettiotal par av sångsvanen i Skåne. Från att tidigare mest tillhört Norrlands myrmarker, så har den ökat i antal i hela landet och finns nu alltså även i Skåne. Orsaken till ökningen tros vara den minskade jakten, som pågått trots att sångsvanen sen länge är fredad. En del fåglar övervintrar i Skåne om vintrarna är milda annars blir det Danmark eller Holland. I Puus har den varje år haft 4-5 välkaptade ungar. Den får inte störas i onödan under hackningstiden.

Bertil

FRIHETENS STAMORT...

3

- Vart ska vi, egentligen? Det här kan ju inte vara Skåne. - Nu tar ju vägen slut!

När vi tar vänner med oss upp till Puus första gången hör vi ständigt repliker av detta slag. Och nog är det väl fantastiskt att i hjärtat av Skåne få uppleva en så genuin bygd, i huvudsak oförstörd av det moderna samhällets rovdraft på skapelsen.

Vi trivs mycket bra med våra uppgifter i Sjöbo. Vi tycker, att det kan vara trevligt att gästa Ystad eller Lund - men vi IANGTAR ALLTID till Puus.

När vi någon gång har ledigt samtidigt, så säger alltid en av oss:

- Ska vi åka till Puus?

Och den andre svarar:

- Just vad jag tänkt fråga.

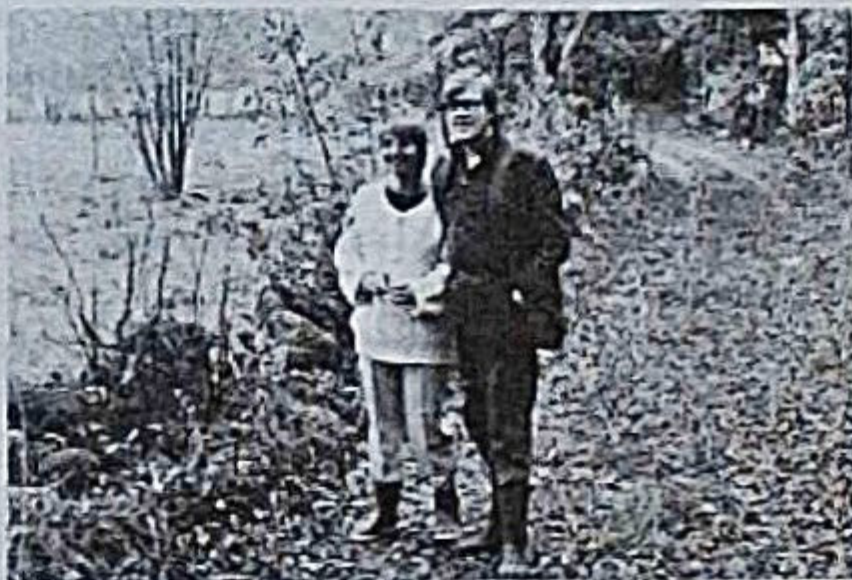
Aven om vi ibland inte har mer än någon timme till förfogande, så styr vi kosan norrut.

Redan vid torget i Vollsjö, där vi inhandlar vår lilla gon' (föbjudna) kaka, har vi kommit in i en sundare rytm och puls. Framme vid fisk-handlaren, så konstaterar någon av oss:

- Det här är vår plats på jorden.

Först var det mest stillheten och tystnaden vi fäste oss vid och naturligtvis den oförstörda naturen. Men allt eftersom vi vuxit in i bygden har vi fått uppleva det kanske finaste av allt - våra grannars värme, vänlighet och generositet.

Så visst har vi funnit FRIHETENS STAMORT PÅ JORDEN!

Vandring i frihetens
stamort på jorden.

Gunilla o Bengt Samuelsson

4 APROPÅ TORVBRYTNING

Av Gunnar Persson
Dala

I fjolårets HÄRDERUPSPOST, var en artikel om torvbrytning. Artikeln var instuktiv, med ett fel; ordet "torvbrytning" är felaktigt. Jag vill här ge en förklaring, på det förr i världen verkligt riktiga ordet för torvbrytning som användes. För detta med torvbrytning är ett ord, som uppkommit de senaste åren i debatten om vår energiförsörjning. Gång efter annan hör man det i TV, radio samt i pressen. Som hembygdsvän vill jag värna om ord och benämningar, som i gammal tid var i gängse bruk.

I gammal tid sade man, att man "skar tör". Detta blev "skaretör", torven skars opp med "skarejärn" direkt ur mossen.

Var mossen dyngig, som jag skulle vilja tänka mig mossen i Starrarp var, så blev "torvaskiten", som man sade, uppkastad och ält. Man trampade den med bara fötterna tills den blev en seg massa. Därefter rullades den ut på "sätteplassen" där smeten rullades ut till ett 10-15 cm tjockt lager. Därefter rissades torvorna ut i fyrkantiga bitar på kors och tvärs. Detta kallades för "rissetör".

På en del mossar gjordes det "klappetör", som gick så tillväga, att man sedan torven var ält, med händerna gjorde lämpliga stycken, som sedan lades ut på "sätteplassen".

Stundtals kunde det hända att torven sist i bänken hade svårt att hålla ihop. Denna altes då och klappades.

Torven hade en stor betydelse i det gamla byahemmet och det var alltid tid att "måsa" så fort våren var tillagd. Här kommer det rätta ordet; man "måsa-de".

I detta sammanhang kan även nämnas, att det var vanligt, att man i mossen kunde hitta stora omkullfallna träd av en forntida skog. En del var totalt uperuttna, andra var bara "vedeven" anfrätt av myrsyran, men kärnan kunde vara lika bra om inte bättre än friska träd. Det kunde vara träd av furu och eke. Man hade ett gemensamt namn på dessa träd. Det var "syndaflodsige" (syndaflodskeke). När dessa träd kom upp i dagsljuset, så föll de ihop i långa spånor, som man tog ned hem och lade in i "törahused". Hur använde man dem? När det var "lädjedajs", var det mor i huset som rörde i "askmorjan" i den öppna "gruan" (spisen), så där blev ett hål i askan. "Glörna" samlades ihop från dagens eldhård. En torv lades i denna "morja", aska östes över. Detta kallades för att man "fäste varmen" vid glöderna.

På morgonen dagen efter var det mor i huset, som alltid hade ansvaret för eldens fortbestånd i den öppna "gruan". Hon rafsade i askan så torvglöderna

kom fram ur den på kvällen innan ditlagda torven. Nu lades några stöckor av "syndaflodsige" på och snart flammade en ny eld opp på härden, som snart värmdde opp den gamla stugan.

Torven och elden samt "syndaflodsige" hade i gammal tid stort värde i det gamla byahemmet dagar. Vi kan inte föreställa oss hur det kunde bli om glöderna släckt under natten i "gruan". Då måste mor i huset ut och se från vens skorsten det steg opp rök. Då var det till att gå dit med en gammal trasko och låna värme.

60-TALET POLITIK PÅ SVERIGE PÅ KNÄ PÅ 80-TALET

Av Allan Sandahl

Vallarum

Om man tänker tillbaka på alla de sociala "förbättringarna" som drevs igenom efter krigsslutet, så är det en hel del som inte var förbättringar utan försämringar. Jag vill nämna några som medfört mycket stor skada på landets ekonomi och även för en stor del av befolkningen. Ingen skulle behöva arbeta som inte hade lust till det, men ändå vara med kring folkhemmets dukade bord. På detta dukade bord skulle också serveras sprit, öl och rökverk även till dem som inte själv kunde betala för det. Ungarna skulle så fort som möjligt lära sig att dricka öl och röka. För att motverka tredskande föräldrar infördes rökrutor i skolorna för dem som eventuellt inte fick röka hemma. En otrolig slapphet blev förhärskande både i skolor och på andra områden.

Från vissa sociala institutioner bedrevs en kampanj mot äktenskapet som samlevnadsform, ingen skulle vara beroende av någon annan människa. Att skiljas blev en status och staten betalade mellanskillnaden. Och utåt medförde det ökat välbefinnande, massor av lägenheter måste produceras för att hysa de skingrade familjerna, nya hem inreddes för lånta pengar, staten var långivare och borgenär. Och där står vi idag, ingen politiker har vaknat, dom tror eller låtsas tro att det är lågkonjunktur. Nya lån tages upp, minst hälften av dessa används på ett sådant sätt att det hade varit precis lika bra eller dåligt att bränna upp pengarna. Att förmå människor som vant sig av med att arbeta och ta ansvar, att börja om är ganska svårt. Och nya illdåd planeras av politikerna, en av dem föreslog nyligen att matsubventionerna skulle avskaffas. Och de pengar som därmed skulle sparas kunde naturligtvis användas till storherrarnas höjda löner, resor och höjd status. Och naturligtvis till ännu fler dagdrivare. Bidragsraseriet har visst medfört en massa orättvisor, men att hålla matpriserna på en överkomlig nivå är nog det närmaste rättvisan vi kan komma.

Om du var en blomma.

Text o melodi Sven Ohlsson
Notskrivning Jan Ohlsson

The musical score consists of seven staves. The first staff is a treble clef with a 3/4 time signature. The second staff begins with a piano (p) dynamic and includes lyrics. The third staff begins with a G7 chord. The fourth staff begins with a piano (p) dynamic. The fifth staff begins with a piano (p) dynamic. The sixth staff includes first and second endings. The seventh staff begins with a piano (p) dynamic.

du var en blom - ma bland fjär - il - ar och
bin, som står där vid väg - kant - en fe - est - klädd och
fin. Då kom där en bil - då - re fa - ran - de för -
bi, så ste - nar och dam - met de fo - ro lik - som
hin.

1
Om du var en blomma bland fjärilar och bin,
som står där vid väggkanten festklädd och fin.
Då kom där en bildåre farande förbi,
så stenar och dammet det foro liksom hin.

2
Vad skulle du tänka du som nyss var väldigt fin,
vad skulle du tro nu när feststassen din
blev solkig och dammig och inte alls så fin,
Du skulle nog säga "HALLÅ DÄR JÄKLA SVIN".

3
Och Vägverket sparar väl de pengar som de får,
de bor ju ej vid vägen där dammolnen går.
Men vi då som går här vid våra gråa hus
och hostar och nyser och spanar efter ljus.

4
Kong Christian stod i dammet och kämpa för sitt land,
det har vi alla läst om hur de slogs då man mot man.
Så gott mod ni alla som står i rök och damm,
i finaste sällskap ni är längs vägen fram.

§ 39

VÄGTRAFIKFÖRORDNINGEN

Vägtrafikanter skall iakttaga den omsorg och varsamhet, som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna, samt uppträda så att han icke onödigtvis hindrar eller stör trafiken. Även i övrigt skall vägtrafikanter visa hänsyn mot andra vägtrafikanter och mot dem som bor eller uppehåller sig vid vägen.

BJÄLKHULTSPROMENAD⁷

Av Bertil Persson
Starrarp

"Tröjt väjalav" var det på Bjälkhultspromenaden 1983. Foto: Tommy Svensson, Mellersta Skåne.

Det var glädjande många, som hörsammade kallelsen till Bjälkhultspromenaden i januari i år. Trots väglaget och det blöta snöfallet i början av promenaden, så besegrade vi backarna upp till Bjälkhult. När vi nådde höjderna så tittade solen fram.

Snart hade alla hunnit samlas vid Nils Eklundhs gård där Knut Thulin hade följande ord att säga:

- "Din livsgärning lever, den sinar ej ut". Så står det i en av verserna i dödsannonsern efter Nils Eklundh. Denne man som om han fått leva hade fyllt 60 år i år.

Trettiotre år av sin levnad var han bjälkhultsbo. I 18 år har han varit död. Största delen av hans diktargärning kom till här i Bjälkhult.

1978 kom denna "söndag" till, då vi går Bjälkhultsrundan. Som en liten extra helgdag är den utan tvång på något exakt datum. Bertil och jag ville få fram något mer 1977 än bara en bok med Nils vackra dikter. Vi har all anledning att känna oss mycket nöjda. Vad som glatt oss mest är att vid flera tillfällen har inte väglaget varit så bra, men viljan att gå ändå fram genom den djupa snön har varit desto större. Att få komma fram där skogen öppnar sig och se den boning där Nils tillbringade så många år av sitt liv. Detta ljus som möter är som att se in i en

bit i Nils eget liv. Åkrarna där han hämtade sin bärning ur. Han sådde och satte inte enbart till sig själv. Med sina tankar och värderingar på livet ville han också ge oss efterkommande något av bestående värde. Han ser ålekade naturen och kunde konsten att tolka dess väsen i stigande och fallande versrader. I ett kort citat skriver han på ett efterlämnat ark: "Den, som icke kan se skönheten sådan den framträder i naturen, kan heller inte uppfatta den i livet".

Visst gav han mycket som vi vandringsmän har nytta och glädje av. Att detta hem nu delvis står och förfaller berör oss inte så mycket. Vi ser något annat här. Något vi skall vara mycket glada åt. Bygden lever vidare. De tunga tankar Nils skrev ned under två januaridagar år 1963 i dikten Levande bygd har inte blivit någon verklighet än i varje fall. Vi ser fria fält med ljus där lärksången kommer att stiga i skyn i år liksom under de vårar Nils Eklundh så vackert beskrivit. -

Efter den 6 km långa promenaden samlades vi hemma hos Ewa och Lasse på Grönalund. De hade välvilligt ställt sitt hem till förfogande, så att vi kunde dricka kaffe tillsammans.

Lennart Kjellgren hade tidigare på dagen bävat lite för de många och långa Bjälkhultabackarna. Vi fick dock bekräftelse på att han hade klarat strapaserna bra. Ja, så bra att han hade ork kvar att på sitt trygga, sympatiska och småroliga sätt underhöll oss med några visor av merendels skänkt ursprung.

När vi skiljdes för dagen hade det redan börjat skymma. Dagen var slut.

Men det blir en ny Bjälkhultspromenad 1984. Vi samlas som vanligt i

Starrarp kl 13.30. Datum blir söndagen den 22 januari.

FÖDDA UNDER ÅRET SOM GÅTT

Här presenteras Årets barn med sina mammor. Fr.v. Ingrid Lyzell Starrarp 3 med Ingemar i fannen, Eva Sörensson Starrarps ora, som håller dottern Marie och Iréne Gunnarsson Starrarp 7 med Daniel, som ännu så länge är yngst i byn. OBS Det är hög tid att ställa om så att denna bild inte blir tom nästa år!

Ingegerds barnramsor

9

Eftersom här har kommit så många nya starrarpsmedborgare, så tycker jag att det är tid att plocka fram de gamla barnramsorna. Självt har jag lärt dem av mor och mormor, men de blir säkert lika uppskattade nu som då.

Skara sav, långa drav
fyra shilling ska Ola ha
mad o drick o öl därti'
så går saved:
lätt i trä, lätt i trä, lätt i trä
o så faller stocken ner.

Orden "sav" och "drav" i första raden är skånska ord för såg och drag. När du läser denna ramsa ska barnet sitta ytterst på dina knän med ansiktet mot dig och du ska hålla i barnets händer. Under de fyra första versraderna ska ni sakta dra händerna fram och tillbaka d.v.s. när din ena arm skjuts fram så ska den andra dras tillbaka. Under den femte versraden ska dessa rörelser göras snabbare och vid sista versraden låter du barnet glida ner mot golvet, fortfarande med fast grepp om barnets händer.

Först kommer far så nätt, så nätt, så nätt
sen kommer mor, skumpeli, skumpeli, skumpeli
och sen kommer Ola
i galopp, i galopp, i galopp

Även här sitter barnet ute på dina knän och du lyfter ömsom det ena och ömsom det andra knät. Du bara ändrar knärörelserna så att de känns nätta i första raden, skumpiga i andra och som galopp i fjärde.

Sko, sko min lille häst
sko dom alle fyra
i morron blir de nattafrust
o då bler skorna - tvi - dyra

Här sitter barnet i knät med sidan mot dej med utsträckta ben. Med ena armen håller du barnet om ryggen och med den andra handen klappar du taktfast mot undersidan av barnets fot. Vid ordet "tvi" spottar du i handen; alltså före sista klappen mot foten

Vyssa, vyssa lilla barned
hoe som en skäppa
ben som två käppa
arnar som två spudor
va ska barned hidda
jo de ska hidda Jeppa.

Detta är helt enkelt en ramsa, som du kan ta när du vyssar barnet i fannen.

Mor Ingegerd

10 STARRARP I FÖRVANDLING

Runt om i bygden har man samlats för att dokumentera sin hembygd under studie-cirkeln "Bygd i förvandlings" flagga. För att inte Starrarp ska bli en vit fläck på dess karta är det meningen att undertecknad skall göra ett försök att kartlägga lite av förändringarna i Starrarp.

Vår historiska bakgrund är viktig för vår framtid!

Alla vet ju hur fort förändringarna gått, hus och gårdar byggs om eller rent av försvinner och vi som flyttat hit utifrån undrar hur det såg ut tidigare. Genom att ställa samman olika material kan man skapa en god bild av hur landskapet såg ut, hur människorna levde och hur samhället fungerade.

Har ni något som skulle kunna hjälpa mej, det kan vara allt från fotografier till kvitton eller ett gammalt vykort som talar om hur vädret var den sommaren. Inget är för obetydligt allt kan ha sitt värde.

För att få en utgångspunkt har jag tänkt börja med att titta på kartor från olika tidpunkter och notera förändringarna. Att sedan följa upp detta med att se på vad folk sysslar med idag och vad de gjorde förr kan kanske vara lämpligt, får se.

Om någon har något att dela med sig av så hör gärna av er. Det kunde vara roligt om någon har tid att komma med så att vi kan bilda en egen studie-cirkel om Starrarp.

Ewa Andersson Tel: 0415-42041

PÖRTECKNING ÖVER NÄRINGSIDKARE I BJÄLKHULT, HÅRDERUP, SKUMPARP OCH STARRARP

Anderssons glasmästeri, Solhöjden Bjälkhult. 0415-42188

Bertil Karlsson, Starrarp. Snickare. 0415-42079

Inge Andersson, Starrarp. Utför maskinservice och byggnadsarbete.
0415-42025

Lars-Åke Jennhags byggnadsfirma, Starrarp. 0415-42110

Lennart Borg, Starrarp. Köper och förmedlar livkalvar. 0415-42125

Månssons maskinstation, Härderup. Utför diverse jordbrukskörslor
0416-30029 säkrast morgon och kväll.

Sjölin's maskinstation, Härderup. Utför jordbrukskörslor och grävning.
0416-32091

Sunes bil. Sune Sörensson, Starrarps ora. 0415-42022

Video import. Lasse Lagnebo Starrarp. Service och försäljning av
allt inom radio och TV-branchen. 0415-42014 säkrast efter 19.00

STARRARPS BOLLKLUBB

1926-1943

Av Bertil Persson

Starrarp

På många begäran har jag nu satt samman lite uppgifter om Starrarps bollklubb. Denna ärevärdiga förening hade i sin glans dagar både A-lag, reservlag, tösallag, gubbalag och juniorlag.

Hur började det? Jo, Frans Månsson, som arbetade i Åkerbloms skrädderi, hade varit i Danmark och sett en fotbollsmatch. Han var en av de första i Starrarp som någonsin sett fotboll spelas. Pågarna i Starrarp började kicka lite boll på Starrarps affärs gårdsplan. Den första bollen blev snart illa tilltygad, för kvalitén var inte den bästa. Då sydde Anton Håkansson på läderbitar från gamla stövlar. Den höll formen dåligt och ju fler lappar där blev, desto underligare form fick bollen.

Den första något så när riktiga fotbollsplanen hade man på ett betesfält norr om säladen på Starrarp 2, men det var först sedan planen flyttats till ängen väster om Starrarps mosse, som de första riktiga matcherna spelades. Denna fotbollsplan låg först i öst-västlig riktning, men sedan man röjt undan en del stenar i södra delen av ängen, så gjordes planen större och låg i norr och söder.

Frans Månsson hade inhämtat kunskaper i fotbollsreglerna, men han hade svårt att lära ut dem till spelarna, så i början spelade man utan regler.

1926 när Starrarps bollklubb bildades fanns 26 namn i medlemsförteckningen. Nils "Challe" Karlsson var kassör under alla år klubben verkade. Han vårdar ömt alla kassajournaler, medlemsförteckningar och matchlistor som finns bevarade från dessa år.

Utgifter 1926		Inkomster 1926	
1 Fotboll	10:00 kr	16/7	51 st inträdesbilj. 12:75
1 Fotbollsump	2:50	16/7	Netto lemonad 3:05
1 Anteckningsbok	0:50	27/7	25 st inträdesbilj. 6:25
1 ex. Fotbollsreglerna	0:75	1/8	78 st inträdesbilj. 19:50
3/6 Betalt till H. Ågren	3:00	22/8	21 st inträdesbilj. 5:25
1 Fotbollsblåra	1:25		24 st medlemmar 24:00
2 Buntar band	0:40		Summa kr 70:80
1 par Knäskydd	5:95		Utgifter Summa kr 65:80
1/8 Arrende för planen	10:00		
1 Fotboll	12:00	31/12	Kontant i kassan 5:00
Betalt till G. Sjöberg	3:00		
Betalt lemonad	3:50		
Inträdesbilj. papper mm	1:00		
3 block kontrollmärke	0:45		
22/8 Lemonad till spelarna	4:00		
1 Fotbollsblåra	1:25		
Betalt till G. Sjöberg	4:00		
1 par fotbollsbyxor	2:25		
Summa kr. 65:80			

Starrarp den 31/12 1926

Nils Karlsson

kassör

Som synes i matchlistan gick det trögt i början. Efter matchen mot Östraby den 11/7 stod följande att läsa i Mellersta Skåne:

ÖSTRABY BOLLKLUBB MOT

STARRARPS IDROTTSFÖRENING

Fotbollsmatch spelades i söndags mellan Östraby Bollklubbs juniorlag och Starrarps idrottsförening. Resultatet blev 2-0 till Östrabylagets fördel. Gästernas spel var en smula hårt, men annars var inget att anmärka. Deras spel hade genom träning betydligt förbättrats sedan deras förra match mot Östraby, då de fingo stryk med 10 mål mot 0. Domare var Hr John Tage Nilsson från Östraby."

Matchlista 1926

3/6	Östraby PF (träningss.)	(1-2)	1-9
4/7	Vollejö IP reservlag	(0-1)	0-4
11/7	Östraby PF juniorlag	(0-1)	0-2
16/7	Vollejö IP reservlag	(1-1)	1-1
27/7	Östraby PF	(0-1)	0-3
1/8	Stora Harrie IP	(0-1)	0-2
8/8	Starrarp r.- Vollejö r.	(0-1)	0-4
8/8	Björöjölagerås IP	(0-3)	2-4
22/8	"	(1-0)	1-3
5/9	"	(0-2)	1-3
12/9	Stora Harrie IP	(0-0)	1-1
19/9	Vollejö IP r.	(0-0)	0-3
		Målkvot	7-39

På den tiden fanns inga egentliga fotbollserier, förutom Vanstadserien, som var organiserad av ett antal lag i den trakten. Annars var det vad man skulle kunna kalla vänskapsmatcher.

För att bättra på kassan anordnades bl.a. idrottsfest i Bokakogens tivoli i Bjalkhult den 18 augusti 1929. Här ser vi vad kassaboken berättar om denna fest.

Utgifter		Inkomster	
Musiken	105:00	Karnevalsstånd	37:16
Bet. G. Nilsson o M. Svensson	10:00	Skjutbana	14:30
Bet. A. Ekelund	1:00	Porslinskrossning	18:18
Bet. Palm och N.A. Nilsson	12:00	Dansbiljetter	155:78
Frakt till fyrverkeri	6:35	Cykelstall 189 bilj	47:25
Affischer	17:50	Startavgift för cykeltävl.	5:00
Fyrverkeripjäser från Malmö	7:50	Inträdesbiljetter	209:25
Papper, ljus, porslin och spik	9:00	Summa Kr	486:92
Fyrverkeri från Palm	51:25	Utgifter Summa Kr	380:35
2 annonser och porto	19:93	Netto Kr	106:57
Pris till cykeltävlan	20:00		
Varor från Nordvalla i Sjöbo	38:82		
Dansrättigheterna	2:65		
Kaffe, öl, smörgåsar	25:50		
Öl och tombolarättigheter	15:50		
Trumpet m.m.	3:35		
Nöjesakatt	35:00		
Summa Kr	380:35		

Årsmötesprotokollet från 1930 finns också bevarat, vilket lyder som följer:

"Via ordinarie Årssammanträde med Starrarps bollklubb den 9 mars 1930 fattades följande beslut.

Styrelse och revisorer beviljades ansvarsfrihet.

Räkenskaperna reviderades och godkändes.

Kassabehållningen Kr 131:31 befinner sig i kassörens vård.

Till styrelse för en tid av 1 år valdes:

Ordf. Frans Månsson Starrarp

V. ordf. Ture Månsson Starrarp

Kassör Nils Karlsson Starrarp

Skr. o matrealförvalt. Anton Håkansson Starrarp

Kapten för representationslaget: Otto Nilsson Starrarp
Revisorer: Sigfrid Nilsson Härderup
Gunnar Persson Starrarp

Revisorsuppl. Gunnar Svensson och Johan Jönsson Starrarp.

Stämman beslöt att anskaffa nät för skydd mot bäcken,
samt att anskaffa nya mål. S. Nilsson skall inlämna kostnadsförslag.
Dessutom beslöts att utvidga och dränera planen.
Medlemsavgiften bestämdes till Kr. 1:50 för seniorer
samt 1:00 för juniorer. Fritt inträde till matcherna mot
uppvisande av klubbkort.

Starrarp den 9 mars 1930

Nils Karlsson"

Fotbollsplanet låg nere 1933-35. Orsaken var att två av nyckelspelarna i
Starrarp, Nils Karlsson och Svante Hassel gick över till Vollsjö dessa år,
men kom tillbaka igen. 1936 fick Starrarps BK flera nya förmågor i laget,
bl.a. Egon och Erik Åkerblom, som var mycket bra. De sista åren kom där
fler spelare utifrån, men från början var det bara spelare från Starrarp
och angränsande byar. Nils Karlsson kan inte minnas, att han försurnat någon
enda match för Starrarp. Otto Nilsson var med och spelade tills han var 37
år. Sedan övergick han till att döma. Otto rökte pipa och även när han var
ute på planen och dömde. En gång råkade han i matchens upphetsning blåsa i
fel pipa, så ett moln av rök och gnistor sprutade rakt upp i luften! Stort
jubel bland publik och spelare naturligtvis.

Otto brukade utmana
Vollsjö, när han var
i Nyvång och fått en
styrketår innanför
västen. Nästan alltid
blev det nederlag för
Starrarp.
En gång skulle Starr-
arp spela i Löberöd.
En löberödsbo, som
svakade ifall han
skulle betala inträde,
frågade en annan vid
entrén vad det var för
ett lag, som gästade
Löberöd? Denne svarade:
"Ah, de e bara itt
bonnalag ifrå Starrarp."
Sen "bonnalaget" slog
Löberöd med 2-1.

Starrarps fruktade fotbollslag i slutet av 30-talet
O.fr.v. Frans Månsson Starrarp, Albin Johansson Starr.
Gunnar Ekelund Hjärås, Erik Åkerblom Starrarp,
Einar Åkerblom Härderup, Egon Åkerblom Starrarp.
M.fr.v. Gunnar Persson Skumparp, Bertil Eriksson
Vallarum, Stig Eriksson Vallarum
N.fr.v. Svante Hassel Starrarp, Hilding Johansson
Starrarp, Nils Karlsson Starrarp.

Vid bortamatcher körde

ofta Ragnar Persson i Starrarp och hela laget bänkade sig på lastbilsflaket.

I en tidningsartikel stod det en gång, att Hörby Norr hade mött Starrarps bollsparkarlag. Kanske var det i denna match, som Anton Håkansson gjorde bort sig inför hörbypubliken. Hörby Norr hade en spelare, som var mycket fruktad, inte minst för sin råhet. Anton kom ensam med bollen och sprang mot motståndarmålet. Då hörde han ett vilt flåsande bakom sig. Han blev så rädd, att han istället för att fortsätta framåt, lade Anton in all kraft i ett skott mot målet, men bollen gick spik rakt upp i luften!

I en match dömdes Frans Månsson. Det hade regnat kraftigt och en av backarna i Starrarpslaget behövde kissa. Han gick bort vid planens långsida och rakt ut i en stor och djup "vannkorra". Där ställde han sig och kissade, men det bar sig inte bättre än, att han föll pladask och blev en kort stund liggande i vattnet. Frans relaterade senare sorgmodigt den i hans tycke tråkiga olyckshändelsen och avslutade med följande ord: "och jag såg hur vågorna kluckade vemodigt mot p - n."

I en annan match, som Starrarp spelade i Ormatorp påstås det att motståndarna hade knivar hängande i byxlinningen.

En av de mest ontalade matcherna var den i Långaröd 1928. Starrarp vann med 4-0, men var så överlägsna i spel att Otto och Ivar, som spelade backar, nästan hela tiden satt på en sten bredvid målet och snusade. En annan version av denna match gör gällande, att Otto och Ivar satt på en sten, som låg framför målet ute på planen. Där satt de och rökte pipa. När där nån enstaka gång kom ett långarödsanfall, så "klunsa di om" vem som skulle resa sig och bryta anfalllet. En gång under denna match kom en långarödspelare fri på vänster-

kanten, men han hade sån fart, att både spelaren och bollen missade målet och försvann spårlöst ut i ekogen.

Långaröd hade svårt att hålla laget fullt. Mitt under matchen kom en "kvinga" in på planen för att

hämta hem sin man. Hon skrek åt honom att han inte skulle springa där och fjanta sig, utan komma med hem

genast och hjälpa till "Å hugga rui"

Starrarps "gubbalag" 1929

Ö.fr.v. Karl Kristensson Starrarp, Per Nilsson
Ola Månsson Lindstrand Starrarp, Frans Månsson Starr.,
Olof Jönsson Starrarp, Gottfrid Nilsson Starrarp
Karl Andersson Starrarp, Magnus Svensson Starrarp
N.fr.v. Domaren Otto Nilsson Starrarp, målvakten
Nils Olander Starrarp, Nils Andersson Sniberup,
Anders Månsson Starrarp, Anders Nilsson Starrarp.

Starrarps tösålag 1929

Ö.fr.v. Ethel Persson Starrarp, Selma Andersson Vallarum
Elise Åkerblom Starrarp, Hulda Andersson Starrarp
Rut Persson Starrarp

M.fr.v. Linnéa Mårtensson Sniberup, Marta Andersson Starrarp,
Ester Albrektsson Starrarp

N.fr.v. Ester Andersson Starrarp, Herta Karlsson Starrarp
Marta Olofsson Sniberup.

Starrarps bollklubb fick lida många nederlag, men också en hel del ärorika segrar. Eller som en av spelarna uttrycker saken så här 50 år efteråt:
- Vi var kanske inte alltid så bra, men vi hade roligt.

LIVET PÅ LANDET GÅR VIDARE

Rapport nr 2 från
Björkmans i Bjälkhult

Det har nu gått några år sedan vi lämnade stadslivet och slog ner våra bo-pålar i Bjälkhult. Förra gången vi träffade Härderupspostens läsare berättade vi om våra första stapplande steg på lantbrukets bana och alla de helt nya upplevelser vi gjorde. Sedan dess har vi lärt oss. Ibland har det gått fort. Plötsligt har något hänt, som vi omedelbart måste finna lösningen på. Ibland har det vardagliga arbetet bara flutit och kunskapen har kommit till oss, utan vi har vetat hur eller när. Och så invaggade vi oss i tron att detta kan vi rätt bra nu - men då händer det något nytt och hittills okänt. An har vi alltså förfärligt mycket att lära; om hur man väljer bästa samman-

sättningen på gräsarterna i betesvallen, om hur man väljer de bästa veterinärmedicinska preparaten för den förebyggande djurhälsovården, om hur man avgör om en tjur är lämplig att skicka till provning vid tjurstationen i Hörby.

När man ska skriva och berätta letar man alltid i minnet efter något speciellt som inträffat. Något speciellt för oss var lantbruksutställningen MILA-83 i Malmö. Vi var både förväntansfulla och nervösa när vi lastade tjuren Mecho och kvigorna Samantha och Sherry i transportbilen som skulle ta dem in till utställningen. Detta var något nytt som vi aldrig tidigare varit med om. Hur skulle våra djur stå sig i konkurrensen? Vi tittade försiktigt på alla djur som lastades av på utställningen och jämförde. De är nog bättre än våra - nej kanske inte. Hur gick det då? Jo, vår Mecho fick 16 poäng och placerade sig som 3:a i äldsta tjurklassen och kvigorna placerade sig mitt i fältet i sin klass. Själva var vi jättegglada och tyckte att resultatet var utmärkt efter vår korta tid som charolaisuppfödare. Kanhända bidrog skylten BJÄLKHULT som hängde över våra djur till att sorida litet på för vår bygd. Besökare som vi haft efter utställningen förklarar att de inte tidigare känt till våra natursköna trakter.

Pår vi pröva läsarnas tålamod med annu en utställning?

Sporrade av frångångarna på MILA bestämde vi oss för att göra ett nytt försök i Sankt Olof. Denna gång skickade vi vår Regina med sin första kalv Uba och höll tummarna hårt då vårt säkraste kort Pandora ännu inte kalvat och därför inte kunde vara med. Regina blev mycket distraherad av en stor och vacker charolaisstjur vid namn

Mecko

Drapeau, som vantade vid in-

gången till uppvisningsringen och satte av med ett ryck. Efter sig hade hon junior hängande i repet med en snygg fåra upplöjd efter sig. Alltnog, det lilla missödet hindrade inte domarna att dela ut 17 poäng och första plats till Regina och Uba. Och vi blev lika glada igen. Det känns som vi börjar kunna litet om charolaisavel nu.

Av den här berättelsen skulle man kunna tro att charolaisavel bara består i att åka runt med djuren på utställningar. Lyckligtvis är det ju så att man kommer ihåg det som är positivt och glömmer besvärligheterna. Var och en som arbetat med djur vet att det dagliga arbetet kan vara både slitsamt och besvärligt. Jag tror nog att många läsare känner igen sig, när jag berättar

att vi en kväll arbetade i fem timmar med att få en kalv, som kommit på
avvägar, att hitta tillbaka till hjorden. Säkert har också många läsare
haft bekymmer med betet

17

denna torra sommar. För
vår del har det inne-
burit ett dagligt åkande
med hö till betesrendet
utanför Huaröd. Man kom-
mer utan svårighet ner
på jorden igen efter ut-
ställningsfrångångarna.

Livet på landet. Det här
var mest djur och så är
det i verkligheten också.
Det händer att vänner
(stadsbor) frågar vad vi
gör på fritiden. Förmod-

Alla kalvar som är födda i år
ska ha namn som börjar på bok-
staven U. Detta är Ursus.

ligen ser vi oförstående ut för vännerna preciserar; på lördag och söndag.
Svaret på den frågan finns att hämta på mjölkpaketet: NATUREN HAR INTE
FEMDAGARSVECKA. Det är för oss som för de flesta på landet, arbete och
fritid går i vartannat och ibland kan man inte skilja dem åt.

Avslutningsvis kan rapporteras att Björkmans och charolaiserna har funnit
sig väl tillrätta i Bjälkhult. Vi hälsar alla intresserade läsare av Härde-
rapsposten välkomna att titta på våra djur.

May Britt, Inge och Ola Björkman

ÅLDERMAN I STARRARP

Starrarps byalag håller årligen byastämman med efterföljande majgille.
Deltagarantalet på stämmorna brukar vara ganska lågt. Nu är det naturligtvis
inte nödvändigt att besöka stämmorna om man har något på hjärtat, som rör
byns angelägenheter. Vi har ju nämligen åldermannen tillgänglig året om.
I år 1983 är Inge Andersson ålderman i Starrarp och till ålderman för 1984
valdes vid förra stämman Jan-Erik Johansson. Det är alltså till dessa som
starrarpsborna ska vända sig med sina problem och idéer.

Bertil

En sommartorpare midsommarafton 1983

Av Gert Hallkvist
Malmö/Pränninge

Jag en sommartorpare i Pränninge, hade inbjudit ett par goda vänner ifrån sta'n på sill och potatis och därtill nödvändiga drycker. Och bestamt skulle vi till dansen i Härderupshult, för ett meddelande fanns en dag i brevlådan som talade om att där var dans. Detta var nytt för oss, trots att vi gästade denna vackra bygd nästan varje veckända och semester sedan 1960.

Efter aväten sillsupé med jordgubbar till efterrätt, eller dessért som det heter på finare ställen, promenerade vi vägen fram, lite skeptiska skall erkännas. Näja, är där inget folk så går vi väl hem igen och dricker kaffe, var allmänna omdömet.

Val framme chockades vi av det stora antalet bilar och av musiken som strömmade emot oss. Dunt den lövade dansbanan satt sommarklädda människor och drack kaffe, då kände jag inom mig att nu är det midsommarafton.

I kvällens första vals med frugan min, blev jag nästan lite vemodig, därför detta var som i min ungdoms dagar, när man per cykel åkte omkring och dansade på de olika kolonieråderna som då fanns i Malmö. Något av samma sommarstämning infann sig och vi njöt av fulla drag. Tänka sig att år 1983 få dansa till en helt vanlig orkester på en lövad dansbana i en skogsglänta, med nakna glödlampor hängande i rad kring musikestraden. Detta trodde jag var en omöjlighet i detta disco-dunkets tidevarv.

Tack, Ni alla som gjorde detta möjligt, det blev ett minne som aldrig skall glömmas.

När vi sedan traskade hemåt i den ljusa och ljumna sommarnatten var mina vänner och jag överens om att detta var som på den gamla goda tiden, den tid då vi själva var unga.

Nils med rullebör

Av Sven J. Svensson
Malmö

I föregående nummer av Härderupsposten talades om Härderups mosse. Nu vill jag tala om en energimänniska som bodde strax söder om mossen på 1920-talet. Han var försäljare av sill och kött. För att transportera dessa nödvändiga livsmedel använde han en rullebör, som var byggd av ekträd. Hjulet var belagt med en järnring.

Stark som han var rullades denna rullebör från Vollejö station till kunderna boende i Härderup med flera andra platser. Sillen var isad vid ankomsten, men under transporten till sista kunden, var den vid sommartid nästan stekt, men Nils sa att det går mindre smör åt att steka. För att orka rulla så lång väg hade han en sele om nacken för att lätta på tyngden.

Den som inte köpte första gången, kunde inte tänka på sill från Nils i fortsättningen. När han blev bjuden på en tallrik soppa sken leendet upp, kanske nästa kund bjöd på kaffe och en kaga.

En gång senare besökte jag i sällskap med en kamrat hans bostad. Nils bjöd oss in, där var enkelt och fridfullt, ingen lyx. På köksbordet stod en hink med vatten med en skopa hängande.

Min kamrat frågade, spelar du fiol eller trumpet? För ovan för slängen hängde något som påminde om ett musikinstrument. Nä, sa Nils, det är en rökad fåraskenk. När jag blir hungrig, så skär jag en skiva och äter pantoffler till och så en skopa vatten. Jag har alltid mått bra.

STARRARPS KYRKLIGA SYFÖRENING

INBJUDER TILL AUKTION I FRÄNNINGE
FÖRSAMLINGSHEM

FREDAGEN DEN 25. 11. 83 KL 19⁰⁰

FILM — KAFFESERVERING — AUKTION

ETT ANNORLUNDA ÅR

Ett år rymmer många händelser. Alla berörs vi på något sätt. När det är till ända har vi mycket att minnas. Vi här uppe i Ödåkra glömmar inte i första taget året 1983. Att stå i händelsernas centrum är inte så lätt. När vår son Tom långt, långt borta var i fara var både dagen och natten lång. Det kom emellertid en skön dag till slut, då allt var bra igen. Familjens medlemmar fick vara tillsammans och känna både tacksamhet och glädje.

Från både min och min frus hembygd vet vi att många spånt följde handelserna. Inte bara sensationens spänning utan även ett deltagande med oss. Vi vill gärna säga ett enkelt tack till Er för den hjälpen.

Varlden är ond på många sätt idag, men tron på en ljusare framtid måste vi alltid hålla levande.

Anna och Knut Thulin

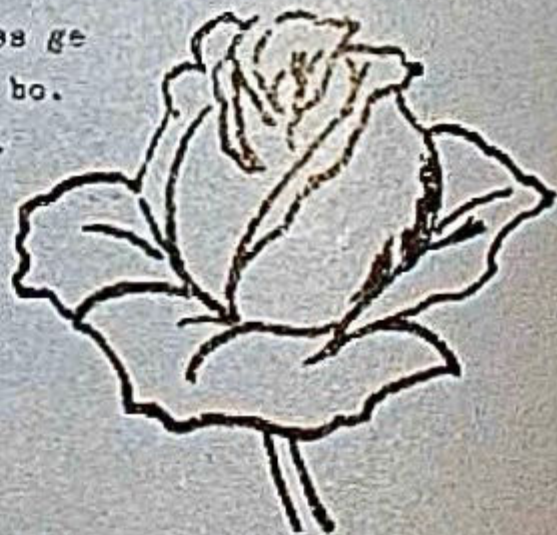
JOSEF PEACE

Så vackert Du ler Du fredsgula ros
Du kom en gång för att stanna.
Men löftena flög all världens kos
och vackra ord blev inte sanna.

Din blombladskant går lätt i rött.
För många frågor ej ges något svar
när moderns barn i armod dött
och all onskas smärta finnes kvar.

En bättre värld Du ville alla oss ge
där kärleken till nästan skulle bo.
Av detta vi än så litet fått se.
Vågar vi ännu på under tro?

Ja, låt fredens roa få blomma
även i härjade krigarland.
Låt vänskars vind få komma
med ärligt utsträckt hand.

Knut

Juli 83